Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

8. maj 2025 *

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – direktiv 93/13/EØF – artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1 – aftale om lån mod pant i fast ejendom indekseret efter en udenlandsk valuta – søgsmål anlagt af forbruger med påstand om, at det fastslås, at aftalen er ugyldig – anmodning om anordning af beskyttelsesforanstaltninger i form af udsættelse af gennemførelsen af aftalen – direktiv 2014/59/EU – genopretning og afvikling af kreditinstitutter – bank under afvikling – artikel 1, stk. 2 – medlemsstaternes beføjelse til at vedtage bestemmelser, som skærper dem, der er fastsat i dette direktiv, eller som supplerer disse – national regel om afvisning af beskyttelsesforanstaltninger rettet mod et institut under igangværende afvikling«

I sag C-324/23 [Myszak] [i],

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa, Polen) ved afgørelse af 26. oktober 2022, indgået til Domstolen den 25. maj 2023, i sagen

**OF,**

**EI,**

**RI**

mod

**M.K.**, som kurator for Getin Noble Bank S.A. under likvidation,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, C. Lycourgos, og dommerne S. Rodin, O. Spineanu-Matei (refererende dommer), S. Gervasoni og N. Fenger,

generaladvokat: L. Medina,

justitssekretær: fuldmægtig M. Siekierzyńska,

* Processprog: polsk.

[i] Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 17. oktober 2024,

efter at der er afgivet indlæg af:

– OF, EI og RI ved radcowie prawni W. Bochenek, P. Stalski og T. Zaremba,

– M.K. ved adwokaci P. Cieślak og M. Pyziak-Waląg,

– den polske regering ved B. Majczyna, M. Kozak, R. Stańczyk og B. Trocha, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved U. Małecka, P. Ondrůšek og D. Triantafyllou, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 12. december 2024,

afsagt følgende

## Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT 1993, L 95, s. 29), sammenholdt med effektivitetsprincippet proportionalitetsprincippet og med artikel 34, stk. 1, litra b) og g), og artikel 70, stk. 1 og 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/59/EU af 15. maj 2014 om et regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af Rådets direktiv 82/891/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/24/EF, 2002/47/EF, 2004/25/EF, 2005/56/EF, 2007/36/EF, 2011/35/EU, 2012/30/EU og 2013/36/EU samt forordning (EU) nr. 1093/2010 og (EU) nr. 648/2012 (EUT 2014, L 173, s. 190).

2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem på den ene side OF, EI og RI og på den anden side M.K. som kurator for Getin Noble Bank S.A., under likvidation, vedrørende en anmodning om beskyttelsesforanstaltninger indgivet af OF, EI og RI som led i en sag anlagt med påstand om, at det fastslås, at en aftale om lån mod pant i fast ejendom indekseret efter en udenlandsk valuta erklæres ugyldig, og om tilbagebetaling af de beløb, der er betalt til opfyldelse af denne aftale, som sagsøgerne i hovedsagen har indgået med Getin Noble Bank.

## Retsforskrifter

### *EU-retten*

*Direktiv 93/13*

3 Artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 bestemmer:

»Medlemsstaterne fastsætter, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren, og at

aftalen forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige kontraktvilkår.«

4 Dette direktivs artikel 7, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne sikrer, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.«

*Direktiv 2014/59*

5 5., 49.-51. og 131. betragtning til direktiv 2014/59 er affattet således:

»(5) Der bør [...] indføres en ordning, som giver myndighederne et troværdigt sæt af værktøjer til at gribe ind tilstrækkelig tidligt og hurtigt over for et usundt eller nødlidende institut, så man sikrer videreførelse af instituttets kritiske finansielle og økonomiske funktioner, samtidig med at man minimerer virkningerne af instituttets sammenbrud for økonomien og det finansielle system. Ordningen bør sikre, at tab i første række bæres af aktionærer og dernæst af kreditorer, forudsat at ingen kreditor påføres større tab, end vedkommende ville være blevet påført, hvis instituttet var blevet likvideret ved almindelig insolvensbehandling, i overensstemmelse med princippet om at ingen kreditorer må stilles ringere, som fastsat i dette direktiv. [...]

[...]

(49) Begrænsningerne af aktionærers og kreditorers rettigheder bør være i overensstemmelse med artikel 52 i [Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder]. Afviklingsværktøjerne bør derfor kun anvendes på institutter, som er nødlidende eller forventeligt nødlidende, og kun når det er nødvendigt for at forfølge målet om finansiel stabilitet i samfundets interesse. Nærmere bestemt bør der anvendes afviklingsværktøjer, når instituttet ikke kan likvideres ved almindelig insolvensbehandling uden at destabilisere det finansielle system, og foranstaltningerne er nødvendige for at sikre hurtig overførsel og videreførelse af systemisk vigtige funktioner, og når der ikke er rimelig udsigt til en alternativ privat løsning, f.eks. at de eksisterende aktionærer eller tredjemand foretager en kapitalforøgelse, som er tilstrækkelig til atter at gøre instituttet fuldt levedygtigt. Herudover bør der ved anvendelsen af afviklingsværktøjer og udøvelsen af afviklingsbeføjelser tages hensyn til proportionalitetsprincippet og til de særlige karakteristika ved et kreditinstituts retlige form.

(50) Indgriben i ejendomsret bør være forholdsmæssig. [...] Hvis en del af aktiverne i et institut under afvikling overføres til en privat køber eller en brobank, bør den resterende del af instituttet likvideres ved almindelig insolvensbehandling. For at beskytte de aktionærer og kreditorer, der er tilbage ved likvidationen af instituttet, bør disse have ret til at modtage mindst det samme i betaling eller kompensation for deres fordringer som det, de kunne have forventet, hvis hele instituttet var blevet likvideret ved almindelig insolvensbehandling.

(51) For at beskytte aktionærers og kreditorers rettigheder bør der fastlægges klare forpligtelser vedrørende værdiansættelsen af aktiver og passiver i det institut, der er under afvikling, og, hvis det kræves i henhold til dette direktiv, en værdiansættelse af den behandling, som aktionærer og kreditorer ville have fået, hvis instituttet var blevet likvideret ved almindelig insolvensbehandling. […] Hvis det fastslås, at aktionærer og kreditorer har modtaget et mindre beløb i betaling eller kompensation for deres fordringer end det, de ville have modtaget ved almindelig insolvensbehandling, bør de have ret til at få differencen udbetalt, hvis det kræves i henhold til dette direktiv. […]

[…]

(131) Målet for dette direktiv, nemlig harmonisering af regler og procedurer for afvikling af institutter, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af virkningerne i hele [Den Europæiske Union] af et instituts sammenbrud bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 [TEU]. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.«

6 Dette direktivs artikel 1, stk. 2, har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne kan vedtage eller opretholde regler, som skærper eller supplerer dem, der er fastsat i dette direktiv og i de delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter, der vedtages på grundlag af dette direktiv, forudsat at de er af generel karakter og ikke strider mod dette direktiv og de delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter, der er vedtaget på grundlag heraf.«

7 Nævnte direktivs artikel 34, der har overskriften »Overordnede principper for afvikling«, bestemmer følgende i stk. 1:

»Medlemsstaterne sikrer, at afviklingsmyndighederne ved anvendelsen af afviklingsværktøjer og udøvelsen af afviklingsbeføjelser træffer alle relevante foranstaltninger for at sikre, at afviklingshandlingen iværksættes i overensstemmelse med følgende principper:

[…]

b) kreditorerne i det institut, der er under afvikling, bærer tabene efter aktionærerne i overensstemmelse med prioritetsordenen af deres fordringer ved almindelig insolvensbehandling, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat i dette direktiv

[…]

g) ingen kreditor påføres større tab, end vedkommende ville være blevet påført, hvis instituttet eller den i artikel 1, stk. 1, litra b), c) eller d), omhandlede enhed var blevet likvideret ved almindelig insolvensbehandling i overensstemmelse med sikkerhedsforanstaltningerne i artikel 73-75

[…]«

8 Samme direktivs artikel 37, stk. 6, bestemmer:

»Anvendes alene de i nærværende artikels stk. 3, litra a) eller b), omhandlede afviklingsværktøjer [virksomhedssalgsværktøjet eller broinstitutværktøjet], og anvendes de kun til at overføre en del af aktiverne, rettighederne eller passiverne i det institut, der er under afvikling, skal den resterende del af det institut eller den enhed som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra b), c) eller d), hvorfra aktiverne, rettighederne eller passiverne er blevet overført, likvideres ved almindelig insolvensbehandling. Sådan likvidation sker inden for en rimelig tidsfrist [...]«

9 Artikel 70 i direktiv 2014/59 med overskriften »Beføjelse til at begrænse muligheden for at gøre sikkerhedsrettigheder gældende« bestemmer i stk. 1 og 4:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at afviklingsmyndighederne har beføjelse til at begrænse muligheden for, at sikrede kreditorer i et institut under afvikling kan gøre sikkerhedsrettigheder gældende vedrørende aktiver i det pågældende institut under afvikling fra datoen for offentliggørelse af en meddelelse om begrænsning i henhold til artikel 83, stk. 4, frem til midnat i den medlemsstat, hvor instituttet under afvikling er etableret, på den første hverdag efter denne offentliggørelse.

[...]

4. Ved udøvelsen af en beføjelse i henhold til nærværende artikel tager en afviklingsmyndighed hensyn til den indvirkning, som udøvelsen af den pågældende beføjelse kan have på de finansielle markeders korrekte funktion.«

10 Dette direktivs artikel 73 med overskriften »Behandling af aktionærer og kreditorer i tilfælde af delvis overførsel og anvendelse af bail-in-værktøjet« omhandler i litra b) den situation, hvor en national afviklingsmyndighed anvender bail-in-værktøjet. Denne artikel bestemmer følgende i litra a):

»Medlemsstaterne sikrer, når ét eller flere af afviklingsværktøjerne er blevet anvendt, særlig med henblik på artikel 75, at:

a) aktionærerne og de kreditorer, hvis krav ikke er blevet overført, når afviklingsmyndighederne foretager delvis overførsel af rettigheder, aktiver og forpligtelser, der tilhører instituttet under afvikling, medmindre litra b) finder anvendelse, modtager dækning for deres krav mindst svarende til det, de ville have modtaget, hvis instituttet under afvikling var blevet likvideret ved almindelig insolvensbehandling samtidig med at den i artikel 82 omhandlede afgørelse blev truffet.«

11 Nævnte direktivs artikel 74 med overskriften »Værdiansættelse af forskel i behandlingen« fastsætter i stk. 1 og 2:

»1. Ved vurderingen af, hvorvidt aktionærer og kreditorer ville have modtaget en bedre behandling, hvis instituttet under afvikling havde været underlagt almindelig insolvensbehandling, herunder, men ikke udelukkende, ved anvendelse af artikel 73, sikrer medlemsstaterne, at en uvildig person foretager en værdiansættelse snarest muligt efter afviklingshandlingen eller afviklingshandlingerne. Denne værdiansættelse adskiller sig fra den værdiansættelse, der foretages i henhold til artikel 36.

2. Ved værdiansættelsen i stk. 1 fastsættes:

a) den behandling, som aktionærer og kreditorer ville have modtaget, herunder relevante indskudsgarantiordninger, hvis det institut under afvikling, for hvilket afviklingshandlingen eller afviklingshandlingerne er blevet sat i værk, havde været underlagt almindelig insolvensbehandling, samtidig med at den i artikel 82 omhandlede afgørelse blev truffet

b) den faktiske behandling, som aktionærer og kreditorer i instituttet under afvikling har modtaget i forbindelse med afviklingen, og

c) om der er nogen forskel mellem behandlingen i litra a) og behandlingen i litra b).«

12 Samme direktivs artikel 75 med overskriften »Sikkerhedsforanstaltninger for aktionærer og kreditorer« har følgende ordlyd:

»Konstateres det ved afviklingen i henhold til artikel 74, at en aktionær eller kreditor som omhandlet i artikel 73 [...] har lidt større tab, end den ville have gjort ved en likvidation under almindelig insolvensbehandling, sikrer medlemsstaterne, at denne er berettiget til betaling af forskellen fra afviklingsfinansieringsordningen.«

## *Polsk ret*

### *Den civile lovbog*

13 Artikel 385[1] i ustawa Kodeks cywilny (den civile lovbog) af 23. april 1964 i den version, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (Dz. U. af 2020, pos. 1740), bestemmer i stk. 1 og 2:

»1. Kontraktvilkår i en forbrugeraftale, som ikke har været genstand for en individuel forhandling, er ikke bindende for forbrugeren, hvis de fastsætter den pågældendes rettigheder og pligter på en måde, som er i strid med god forretningsskik og groft tilsidesætter forbrugerens interesser. Denne bestemmelse berører ikke vilkår, som fastsætter parternes hovedydelser, herunder prisen eller vederlaget, hvis vilkårene er entydigt formuleret.

2. Såfremt et kontraktvilkår ikke er bindende for forbrugeren i medfør af stk. 1, forbliver de øvrige vilkår i aftalen bindende mellem parterne.«

14 Denne lovbogs artikel 405 fastsætter:

»Enhver person, der uden et retsgrundlag opnår en økonomisk fordel på bekostning af en anden person, skal genoprette denne fordel i naturalier eller returnere værdien deraf.«

15 Nævnte lovbogs artikel 410, stk. 2, har følgende ordlyd:

»Opfyldelse er unødig, såfremt den person, der foretog den, ikke var forpligtet overhovedet eller ikke var forpligtet i forhold til den person, som vedkommende foretog opfyldelsen til, eller såfremt grundlaget for opfyldelsen er ophørt med at eksistere, eller såfremt det tilsigtede formål med opfyldelsen ikke var blevet opnået, eller såfremt den retsakt, som forpligtelsen til at foretage opfyldelsen var baseret på, var ugyldig og ikke er blevet gyldig, siden opfyldelsen fandt sted.«

*Den civile retsplejelov*

16 Ustawa Kodeks postępowania cywilnego (den civile retsplejelov) af 17. november 1964 i den version, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (Dz. U. af 2021, pos. 1805), bestemmer i artikel 189:

»Sagsøgeren kan for en retsinstans nedlægge påstand om, at det fastslås, at et retsforhold eller en rettighed ikke foreligger, forudsat at vedkommende har søgsmålsinteresse.«

17 Denne lovs artikel 730[1] fastsætter:

»1. En part i en sag kan anmode om anordning af beskyttelsesforanstaltninger, for så vidt som vedkommende godtgør den umiddelbare tilstedeværelse af fordringen og sin interesse i at anmode om disse beskyttelsesforanstaltninger.

2. Der foreligger interesse i at anmode om beskyttelsesforanstaltninger, når beskyttelsesforanstaltninger kan medføre en hindring eller væsentlig begrænsning for fuldbyrdelsen af den afgørelse, der vil blive truffet i sagen, eller en hindring eller væsentlig begrænsning på enhver anden måde for gennemførelsen af formålet med proceduren i denne sag.

[...]

3. Når retten anordner beskyttelsesforanstaltninger, tager den hensyn til interesserne for parterne i sagen, således at den begunstigede sikres en passende retsbeskyttelse, og debitor ikke pålægges flere byrder end nødvendigt.«

18 Nævnte lovs artikel 731 har følgende ordlyd:

»En beskyttelsesforanstaltning kan ikke have til sigte at fuldbyrde fordringen, medmindre andet er fastsat ved denne lov.«

19 Den civile retsplejelovs artikel 755 bestemmer:

»1. Når beskyttelsesforanstaltningerne ikke vedrører pengefordringer, anordner retten de beskyttelsesforanstaltninger, som den finder passende under omstændighederne i den foreliggende sag, uden at de beskyttelsesforanstaltninger, der foreskrives for pengefordringer, udelukkes. Retten kan navnlig:

1) fastsætte rettigheder og forpligtelser for parterne og deltagerne i proceduren for denne procedures varighed.

[...]

2[1]. Artikel 731 finder ikke anvendelse, hvis beskyttelsesforanstaltningen er nødvendig for at undgå en umiddelbart forestående skade eller andre negative konsekvenser for den begunstigede.

[...]«

*Konkursloven*

20 Artikel 146 i ustawa Prawo upadłościowe (konkursloven) af 28. februar 2003 i den version, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (Dz. U. af 2022, pos. 1520), bestemmer i artikel 146:

»1. Sager om fuldbyrdelse mod et konkursbos aktiver, som er indledt, inden der er indgivet insolvenserklæring, suspenderes automatisk fra dette tidspunkt. Denne procedure bringes automatisk til ophør, når afgørelsen om insolvens er blevet bindende. […]

2. Beløb, som ikke er blevet udloddet efter en suspenderet fuldbyrdelsesprocedure, tilfalder konkursboet, når afgørelsen om insolvens er blevet bindende.

[…]

3. Efter at der er truffet afgørelse om insolvens, kan der ikke længere foretages tvangsfuldbyrdelse i konkursboets aktiver eller gennemføres eller anordnes beskyttelsesforanstaltninger i forhold til fallentens aktiver, med undtagelse af beskyttelsesforanstaltninger vedrørende underholdsbidrag eller fordringer, der følger af en erstatningsydelse for at have forårsaget sygdom, uarbejdsdygtighed, handicap eller død, samt pensioner i form af udbetaling af livrente efter en aftale, hvorved køberen af en ejendom har påtaget sig at sikre sælgeren heraf pleje, underhold og bolig.«

*Lov om bankgarantifonden*

21 Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (lov om bankgarantifonden, indskudsgarantiordningen og afvikling) af 10. juni 2016 i den version, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (Dz. U. af 2022, pos. 793) (herefter »lov om bankgarantifonden«), bestemmer i artikel 135, stk. 1 og 4:

»1. Der skal ikke træffes afgørelse i sager om håndhævelse eller anordning af beskyttelsesforanstaltninger for så vidt angår aktiverne i et institut under afvikling, der blev indledt forud for indledningen af sagen.

[…]

4. Der kan ikke indledes en procedure vedrørende anordning af beskyttelsesforanstaltninger i forhold til et institut under igangværende afvikling.«

22 I henhold til denne lovs artikel 142, stk. 1, kan Bankowy Fundusz Gwarancyjny (bankgarantifonden, Polen), som er den nationale afviklingsmyndighed, suspendere retten til at håndhæve en sikkerhedsstillelse for så vidt angår aktiver i et institut under afvikling i en periode, der ikke overstiger udgangen af én arbejdsdag efter offentliggørelsen af den meddelelse, som den har udstedt om suspension af denne rettighed.

## Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

23 I 2007 indgik sagsøgerne i hovedsagen, OF og dennes forældre RI og EI, som forbrugere en aftale om lån mod pant i fast ejendom med en løbetid på 360 måneder for 185 375,71 polske zloty (PLN) (ca. 43 000 EUR) med Getin Noble Bank. Denne aftale indeholdt et vilkår om konvertering af dette

beløb til schweiziske franc (CHF) til en af banken fastsat købskurs for denne valuta og med variabel rente. De månedlige afdrag beregnet i schweiziske franc skulle betales i polske zloty til salgskursen for schweiziske franc, som ligeledes var fastsat ensidigt af nævnte bank.

24 Sagsøgerne i hovedsagen har anlagt sag ved Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa, Polen), som er den forelæggende ret, til prøvelse af den i hovedsagen omhandlede låneaftale. De har nedlagt principal påstand om, at denne aftale er ugyldig, eftersom visse kontraktvilkår heri er urimelige, at Getin Noble Bank følgelig tilpligtes at betale 48 352,97 PLN og 27 171,82 CHF (dvs. henholdsvis ca. 11 300 EUR og 29 000 EUR), svarende til de månedlige afdrag, der var betalt til opfyldelse af nævnte aftale ved anlæggelsen af søgsmålet, med tillæg af morarenter, samt at betale sagsomkostningerne. De har nedlagt subsidiær påstand om, at det fastslås, at de pågældende kontraktvilkår er urimelige og erklæres ugyldige.

25 Den 29. september 2022, da hovedsagen verserede, vedtog bankgarantifonden som national afviklingsmyndighed en afgørelse, hvorved Getin Noble Bank blev undergivet en afviklingsprocedure. I forbindelse med denne procedure anvendte bankgarantifonden broinstitutværktøjet, idet den oprettede en bank, nu benævnt VELO Bank S.A., hvortil praktisk taget alle Getin Noble Banks aktiver, rettigheder og forpligtelser blev overført. Denne afgørelse udelukkede formuerettigheder hidrørende fra de facto-handlinger, de jure-handlinger eller overtrædelser af reglerne om kreditaftaler og aftaler om lån optaget i schweiziske franc eller indekseret til kursen på schweiziske franc samt krav udledt af disse formuerettigheder, herunder dem, der er genstand for civile eller forvaltningsretlige søgsmål, fra denne overførsel.

26 Efter Bankgarantifondens afgørelse har sagsøgerne i hovedsagen indledt en sag om foreløbige forholdsregler i forhold til Getin Noble Bank ved den forelæggende ret, hvorunder de har fremsat en anmodning om beskyttelsesforanstaltninger vedrørende rettigheder og forpligtelser for parterne i realitetsbehandlingen af sagen vedrørende suspension af deres kontraktmæssige forpligtelse til at betale de månedlige afdrag til opfyldelse af den i hovedsagen omhandlede låneaftale, indtil sidstnævnte sag afsluttes endeligt, samt om, at der nedlægges forbud mod, at Getin Noble Bank tager skridt til opsigelse af denne aftale og til offentliggørelse af en meddelelse om manglende tilbagebetaling af det pågældende lån.

27 Den forelæggende ret har anført, at den træffer afgørelse om beskyttelsesforanstaltninger på grundlag af en umiddelbar vurdering af, om parternes argumenter er velbegrundede, idet den tager samtlige beviser, der er indsamlet i sagen, i betragtning. I denne sag har den forelæggende ret anført, at de kontraktvilkår i den i hovedsagen omhandlede låneaftale, som sagsøgerne i hovedsagen har anfægtet, kan kvalificeres som urimelige, og at denne aftale ikke kan opretholdes uden disse kontraktvilkår.

28 Det er dermed den forelæggende rets opfattelse, at det bør være muligt at tage anmodningen om beskyttelsesforanstaltninger i form af bl.a. suspension af forpligtelsen for sagsøgerne i hovedsagen til at betale de månedlige afdrag på det i hovedsagen omhandlede lån til følge. Den forelæggende ret nærer imidlertid tvivl herom i en sammenhæng, hvor den pågældende erhvervsdrivende er en bank, der er genstand for en afviklingsprocedure i medfør af direktiv 2014/59.

29 Den forelæggende ret har i denne henseende omtalt artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden, hvorefter det i verserende sager om anordning af beskyttelsesforanstaltninger vedrørende en bank, der er undergivet en afviklingsforanstaltning, fastslås, at det er ufornødent at træffe afgørelse, og at indledning af en procedure om anordning

af sådanne foranstaltninger er udelukket. Ifølge den forelæggende ret udgør disse bestemmelser en urigtig gennemførelse af artikel 70, stk. 1 og 4, i direktiv 2014/59, idet der er tale om en udvidelse heraf.

30 Efter en anmodning om oplysninger, som Domstolen har tilstillet den forelæggende ret vedrørende den eventuelle relevans af artikel 142, stk. 1, i lov om bankgarantifonden som gennemførelsesbestemmelse til artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59, har den forelæggende ret nærmere bestemt anført, at der reelt er en forbindelse mellem disse to bestemmelser, men at tilføjelsen af denne lovs artikel 135, stk. 1 og 4, er problematisk, eftersom sidstnævnte bestemmelser har et meget bredere anvendelsesområde end nævnte artikel 70, stk. 1.

31 Den forelæggende ret ønsker oplyst, om artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden fratager forbrugerne den beskyttelse, der er fastsat i direktiv 93/13, og dermed er i strid med effektivitetsprincippet og proportionalitetsprincippet. De berørte forbrugere ville nemlig blive frataget muligheden for rent faktisk at blive frigjort fra opfyldelsen af en aftale, der potentielt er ugyldig som følge af de heri indeholdte urimelige kontraktvilkår, under varigheden af den retslige procedure vedrørende prøvelsen af disse kontraktvilkårs urimelige karakter, selv om de risikerer ikke senere at kunne drage fordel af den pligt til tilbagebetaling, der følger af den eventuelle konstatering af nævnte urimelige karakter.

32 Den forelæggende ret har i denne henseende fremhævet, at i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor tvangsfuldbyrdelse er udelukket i forhold til banken, vil den eneste effektive metode til at gennemføre denne pligt til tilbagebetaling være modregning i gensidige fordringer. Såfremt banken erklæres insolvent, vil forbrugerens fordring i forhold til denne bank på tilbagebetaling af de beløb, som er betalt i medfør af låneaftalen, og som overstiger det lånte beløb, være undergivet samme betingelser som andre kreditorers fordringer, hvilket i praksis indebærer, at forbrugeren ikke kan inddrive sit krav.

33 Den forelæggende ret har omtalt det i artikel 34, stk. 1, litra g), i direktiv 2014/59 nævnte princip om, at afviklingsprocedurerne skal udføres på en sådan måde, at kreditorerne ikke påføres større tab, end de ville være blevet påført ved almindelig insolvensbehandling. Den forelæggende ret har anført, at den nærer tvivl om, hvorvidt dette princip kan overholdes, hvis der er forbud mod at indgive en anmodning om beskyttelsesforanstaltninger i form af suspension af forpligtelsen til at betale de månedlige afdrag på et lån, som en bank under afvikling har ydet i medfør af en aftale, hvis gyldighed anfægtes.

34 Den forelæggende ret har således anført, at tvisten i hovedsagen delvist vedrører et krav, som af denne ret kvalificeres som »ikke-økonomisk«, for så vidt som dette krav vedrører en påstand om, at det fastslås, at den i hovedsagen anfægtede aftale er ugyldig, og at det er muligt at anordne beskyttelsesforanstaltninger i henhold til konkurslovens artikel 146, stk. 3, i den version, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, i forbindelse med en sådan fordring, selv om insolvensbehandling er indledt, eftersom sådanne foranstaltninger i det væsentlige ikke udgør beskyttelsesforanstaltninger i forhold til fallentens aktiver som omhandlet i denne bestemmelse. Som svar på Domstolens anmodning om oplysninger har den forelæggende ret anført, at den i hovedsagen omhandlede anmodning om beskyttelsesforanstaltninger ville have kunnet antages til realitetsbehandling, hvis den var blevet indgivet efter Getin Noble Banks insolvenserklæring, der var afgivet i mellemtiden, den 20. juli 2023.

35 Der skal sondres mellem dette »ikke-økonomiske krav« og det krav om tilbagebetaling af ikke-skyldige ydelser, der følger af pligten til tilbagebetaling i medfør af anvendelsen af direktiv 93/13, som har formuemæssige konsekvenser for fallenten, hvorfor en beskyttelsesforanstaltning ikke kan påtænkes i forbindelse med dette andet krav.

36 Endelig er det den forelæggende rets opfattelse, at der skal tages hensyn til den omstændighed, at såfremt den i hovedsagen omhandlede låneaftale annulleres, har banken en fordring på tilbagebetaling af det lånte beløb. Såfremt opfyldelsen af de i medfør af denne aftale følgende forpligtelser for sagsøgerne i hovedsagen suspenderes, inden deres samlede betalinger har nået en størrelse svarende til dette beløb, vil det følgelig kunne være i strid med formålet med afviklingsproceduren, idet det vil kunne begrænse eller forsinke den procedure for inddrivelse af den pågældende banks fordringer, som tilsigter at opfylde andre kreditorer.

37 Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa) har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 6, stk. 1, samt artikel 7, stk. 1, i [direktiv 93/13, sammenholdt med] effektivitetsprincippet og proportionalitetsprincippet [samt] artikel 34, stk. 1, litra [b) og g)], [og artikel] 70, stk. 1 og 4, i [direktiv 2014/59,] fortolkes således, at [disse bestemmelser] er til hinder for bestemmelser i national ret, som i sager mod banker, der er [under afvikling], indebærer, at en forbrugers anmodning om at vedtage [beskyttelsesforanstaltninger], som suspenderer forpligtelsen til at betale [månedlige] afdrag på og rente af en låneaftale[,] så længe retssagen [...] verserer, afslås, når denne aftale sandsynligvis vil blive erklæret ugyldig af retten som følge af fjernelsen af urimelige kontraktvilkår fra denne aftale – udelukkende med den begrundelse, at den pågældende bank er blevet underlagt [afvikling]?«

## Om det præjudicielle spørgsmål

38 For det første skal det indledningsvis fastslås, at den forelæggende ret har anmodet Domstolen om at tage hensyn til artikel 70, stk. 1 og 4, i direktiv 2014/59 i forbindelse med den ønskede fortolkning af direktiv 93/13, eftersom artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden, som i forelæggelsesafgørelsen er identificeret som »national ret«, der er omhandlet i det præjudicielle spørgsmål, udgør gennemførelsen af denne artikel 70, stk. 1 og 4.

39 Disse bestemmelser i henholdsvis EU-retten og i polsk ret har forskellige formål og rækkevidde. Mens artikel 70, stk. 1 og 4, i direktiv 2014/59 vedrører en beføjelse, som den nationale afviklingsmyndighed skal have til at begrænse gennemførelsen af sikkerhedsrettigheder vedrørende aktiver i et institut under afvikling og i en meget kort periode, vedrører artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden nemlig, som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, et forbud for de nationale retsinstanser mod at tiltræde enhver procedure om fuldbyrdelse eller anordning af beskyttelsesforanstaltninger vedrørende et sådant instituts aktiver, så længe dette institut er undergivet denne procedure.

40 Som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 31-35 i forslaget til afgørelse, er sagsøgerne i hovedsagen ikke »sikrede kreditorer« i et institut under afvikling som omhandlet i artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59. Det fremgår således af forelæggelsesafgørelsen, at disse sagsøgere er et sådant instituts medkontrahenter, som har anlagt sag mod dette institut med påstand om anerkendelse af dels en »fordring« på annullation af låneaftalen, dels en økonomisk

fordring i form af tilbagebetaling af de beløb, som er betalt til instituttet til opfyldelse af denne aftale. Disse angivelige fordringer indebærer ikke nogen form for »sikkerhedsrettigheder [...] vedrørende aktiver i det pågældende institut« som omhandlet i nævnte artikel 70, stk. 1. Desuden er anmodningen om anordning af beskyttelsesforanstaltninger som de hovedsagen omhandlede, der i det væsentlige består i, at forpligtelsen til at betale de skyldige fremtidige afdrag i medfør af nævnte aftale udsættes under realitetsbehandlingen af sagen, ikke forbundet med en sådan sikkerhedsrettighed (jf. i denne retning kendelse af 20.2.2024, Getin Noble Bank, C-34/23, EU:C:2024:203, præmis 32).

41 Den forelæggende ret synes efter Domstolens anmodning om oplysninger i øvrigt at have anerkendt, at artikel 70 i direktiv 2014/59, som den polske regering og Europa-Kommissionen har gjort gældende i deres bemærkninger i denne sag, er blevet gennemført i polsk ret ved andre bestemmelser i lov om bankgarantifonden, nemlig denne lovs artikel 142.

42 For det andet skal det, for så vidt som den forelæggende ret i det præjudicielle spørgsmål har henvist til effektivitetsprincippet og proportionalitetsprincippet, fastslås, at den forelæggende ret ikke har angivet en begrundelse med hensyn til sidstnævnte princip. I henhold til artikel 94 i Domstolens procesreglement skal en anmodning om præjudiciel afgørelse indeholde en fremstilling af grundene til, at den forelæggende ret finder, at der er tvivl om fortolkningen eller gyldigheden af visse EU-retlige bestemmelser, samt af sammenhængen mellem disse bestemmelser og den nationale lovgivning, som finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, idet dette krav ligeledes gælder for de generelle principper i EU-retten, som den forelæggende ret spørger om med en sådan anmodning.

43 Det skal følgelig fastslås, at den forelæggende ret med spørgsmålet nærmere bestemt ønsker oplyst, om artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, sammenholdt med effektivitetsprincippet og med artikel 34, stk. 1, litra b) og g), i direktiv 2014/59, skal fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning, som pålægger den nationale retsinstans at forkaste en forbrugers anmodning om beskyttelsesforanstaltninger med henblik på suspension af betalingen af de månedlige afdrag, som denne forbruger skal betale i henhold til en låneaftale, hvorom der er nedlagt påstand om annullation som følge af de heri indeholdte urimelige kontraktvilkår, i afventning af en endelig afgørelse om denne påstand, alene med den begrundelse at den bank, med hvilken aftalen er indgået, er under afvikling som omhandlet i direktiv 2014/59, hvorunder broinstitutværktøjet er blevet anvendt ved oprettelse af en anden bank, hvortil praktisk taget alle aktiver, rettigheder og forpligtelser i banken under afvikling, men ikke den pågældende aftale er blevet overført, idet denne aftale fortsat indgår i aktiverne i den resterende del af instituttet, selv om sådanne beskyttelsesforanstaltninger er nødvendige for at sikre denne endelige afgørelses fulde virkning.

44 Det skal indledningsvis bemærkes, at direktiv 93/13 har til formål at sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse (jf. i denne retning dom af 19.9.2018, Bankia, C-109/17, EU:C:2018:735, præmis 36, og af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale), C-287/22, EU:C:2023:491, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis). Dette formål er i overensstemmelse med påbuddet i artikel 38 i chartret om grundlæggende rettigheder, som i sig selv består i at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i Unionens politikker, idet dette påbud navnlig er gyldigt for gennemførelsen af dette direktiv (jf. i denne retning dom af 5.9.2024, Novo Banco m.fl., C-498/22 – C-500/22, EU:C:2024:686, præmis 137 og den deri nævnte retspraksis).

45 For det første pålægger artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 med henblik herpå medlemsstaterne at fastsætte, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, ikke binder forbrugeren.

46 Det følger heraf, at de nationale retsinstanser har pligt til at udelukke anvendelsen af disse kontraktvilkår, således at de ikke binder forbrugeren, medmindre forbrugeren gør indsigelse herimod (dom af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale), C-287/22, EU:C:2023:491, præmis 37 og den deri nævnte retspraksis).

47 Når der er tale om kontraktvilkår, der pålægger betaling af beløb, indebærer denne forpligtelse principielt en pligt til tilbagebetaling af de samme beløb. Det krav om at genoprette den retlige og faktiske situation, som den berørte forbruger ville have befundet sig i, hvis disse urimelige kontraktvilkår ikke havde foreligget, bl.a. ved at give ret til tilbagebetaling af den fordel, som den erhvervsdrivende uretmæssigt har opnået på grundlag af nævnte urimelige vilkår, som forbrugeren således skal anerkendes, henhører under selve indholdet af den beskyttelse, som direktiv 93/13 garanterer forbrugerne (jf. i denne retning dom af 30.6.2022, Profi Credit Bulgaria (Modregning ex officio i tilfælde af et urimeligt kontraktvilkår), C-170/21, EU:C:2022:518, præmis 42 og 43 og den deri nævnte retspraksis).

48 For det andet følger det af artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, at medlemsstaterne sikrer, at der findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.

49 Det skal i denne henseende bemærkes, at henset til karakteren og betydningen af den offentlige interesse, som den beskyttelse, direktiv 93/13 giver forbrugerne, hviler på, skal dette direktivs artikel 6, stk. 1, anses for ligeværdig med nationale regler, der inden for den interne retsorden har rang af ufravigelige retsgrundsætninger (dom af 6.10.2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, præmis 52, og af 17.5.2022, Unicaja Banco, C-869/19, EU:C:2022:397, præmis 24). Nævnte direktivets artikel 7, stk. 1, er også direkte forbundet med denne offentlige interesse (jf. i denne retning dom af 21.12.2016, Gutiérrez Naranjo m.fl., C-154/15, C-307/15 og C-308/15, EU:C:2016:980, præmis 56).

50 Eftersom EU-retten ikke harmoniserer de procedurer, der finder anvendelse ved undersøgelsen af, om et kontraktvilkår eventuelt er urimeligt, henhører de under medlemsstaternes nationale retsorden i medfør af princippet om medlemsstaternes procesautonomi, dog på betingelse af, at de overholder ækvivalensprincippet og effektivitetsprincippet (jf. i denne retning dom af 9.4.2024, Profi Credit Polska (Genoptagelse af en sag, der er afsluttet ved en endelig afgørelse), C-582/21, EU:C:2024:282, præmis 74 og den deri nævnte retspraksis).

51 I medfør af effektivitetsprincippet må de processuelle regler for søgsmål til sikring af beskyttelsen af de rettigheder, som EU-retten medfører for borgerne, ikke i praksis gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der tillægges i henhold til Unionens retsorden. Overholdelsen af de krav, der følger af dette princip, skal bedømmes under hensyn til, hvilken stilling de omhandlede regler indtager i den samlede procedure, denne procedures forløb og disse reglers særlige kendetegn for de forskellige nationale instanser (jf. i denne retning dom af 9.4.2024, Profi Credit Polska (Genoptagelse af en sag, der er afsluttet ved en endelig afgørelse), C-582/21, EU:C:2024:282, præmis 40 og 41 og den deri nævnte retspraksis).

52 Det skal desuden fremhæves, at medlemsstaternes forpligtelse til at sikre beskyttelsen af de rettigheder, som EU-retten medfører for borgerne, bl.a. for rettigheder, der følger af direktiv 93/13, indebærer et krav om effektiv domstolsbeskyttelse, hvilket også er sikret ved artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder, som navnlig gælder i forhold til processuelle regler for søgsmål, der er støttet på sådanne rettigheder (jf. i denne retning dom af 9.4.2024, Profi Credit Polska (Genoptagelse af en sag, der er afsluttet ved en endelig afgørelse), C-582/21, EU:C:2024:282, præmis 76 og den deri nævnte retspraksis).

53 Selv om det tilkommer medlemsstaterne i deres nationale lovgivning at definere de nærmere bestemmelser for konstateringen af, at kontraktvilkår i aftaler, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, er urimelige, og for, hvordan de konkrete retsvirkninger heraf skal være, skal nævnte konstatering følgelig gøre det muligt at genoprette den retlige og faktiske situation, som den berørte forbruger ville have befundet sig i, hvis dette urimelige vilkår ikke havde foreligget, i givet fald ved at anerkende en ret til tilbagebetaling af den fordel, som den erhvervsdrivende uretmæssigt har opnået. En sådan affattelse i national ret af den beskyttelse, som direktiv 93/13 garanterer forbrugerne, må nemlig ikke ændre indholdet af denne beskyttelse (jf. i denne retning dom af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale), C-287/22, EU:C:2023:491, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis).

54 Domstolen har i denne henseende fastslået, at den omstændighed, at forbrugeren fratages muligheden for at opnå udsættelse af en fuldbyrdelsesprocedure iværksat med fuldbyrdelsesgrundlag i et kontraktvilkår, hvis gyldighed er anfægtet ved et søgsmål som følge af dette kontraktvilkårs urimelige karakter, er i strid med artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, når den senere afgørelse om realiteten, hvorved dette kontraktvilkårs urimelige karakter konstateres, uden denne udsættelse kun vil give denne forbruger en efterfølgende beskyttelse af rent erstatningsmæssig art, hvilket er en mangelfuld og utilstrækkelig beskyttelse, og hverken udgør et egnet eller effektivt middel til at bringe anvendelsen af nævnte vilkår til ophør (jf. i denne retning dom af 14.3.2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, præmis 60).

55 Den beskyttelse, som forbrugerne er sikret ved direktiv 93/13, navnlig dette direktivs artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, kræver dermed, at når der er tilstrækkelige indicier på, at de af forbrugeren anfægtede kontraktvilkår er ugyldige, eller endda at selve aftalen er ugyldig, således at det er sandsynligt, at hele eller en del af det af denne forbruger betalte beløb skal tilbagebetales, skal den nationale retsinstans kunne anordne en egnet beskyttelsesforanstaltning, hvis dette er nødvendigt for at sikre den fulde virkning af den afgørelse, der vil blive truffet vedrørende kontraktvilkårenes urimelige karakter (jf. i denne retning dom af 14.3.2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, præmis 59, 60 og 64, af 26.6.2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, præmis 57 og 58, og af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale), C-287/22, EU:C:2023:491, præmis 43 og 60).

56 Den fulde virkning af den afgørelse, der skal træffes, indebærer bl.a., at det kan undgås, at forbrugeren under den retslige procedure, der kan være af betydelig varighed, betaler større beløb end de faktisk skyldige beløb, såfremt det ved denne afgørelse måtte fastslås, at de anfægtede kontraktvilkår rent faktisk er urimelige, hvorfor det kan være nødvendigt at anordne beskyttelsesforanstaltninger i et sådant tilfælde (jf. i denne retning kendelse af 26.10.2016, Fernández Oliva m.fl., C-568/14 – C-570/14, EU:C:2016:828, præmis 35, og dom af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale), C-287/22, EU:C:2023:491, præmis 42).

57 Behovet for at anordne beskyttelsesforanstaltninger skal i øvrigt vurderes på grundlag af samtlige omstændigheder i den foreliggende sag (jf. i denne retning dom af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale), C-287/22, EU:C:2023:491, præmis 59).

58 I denne henseende er det så meget desto mere nødvendigt, at de nationale retsinstanser har mulighed for i tilfælde af en låneaftale at anordne en sådan foranstaltning, når forbrugeren til opfyldelse af denne aftale allerede har betalt eller løber risikoen for at skulle betale kreditinstituttet et større beløb end det lånte beløb (jf. i denne retning dom af 15.6.2023, Getin Noble Bank (Udsættelse af opfyldelsen af en låneaftale), C-287/22, EU:C:2023:491, præmis 52 og 59).

59 Som den forelæggende ret har anført, skal det bemærkes, at den eventuelle konstatering af, at de af forbrugeren anfægtede kontraktvilkår er urimelige, imidlertid ikke indebærer, at enhver fordring for kreditinstituttet i forhold til denne forbruger bortfalder.

60 I det foreliggende tilfælde vedrører den forelæggende rets tvivl nærmere bestemt den omstændighed, at national ret, navnlig artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden, udelukker enhver mulighed for anordning af beskyttelsesforanstaltninger, når den erhvervsdrivende, som med en forbruger har indgået en aftale, hvis gyldighed er anfægtet for retsinstanserne, efter en umiddelbar vurdering er et kreditinstitut under afvikling.

61 Med hensyn til et spørgsmål som det af den forelæggende ret forelagte skal det således afgøres, om artikel 34, stk. 1, litra b) og g), i direktiv 2014/59, når et kreditinstitut er under afvikling, hvorunder broinstitutværktøjet anvendes ved oprettelse af en anden bank, hvortil praktisk taget alle dette kreditinstituts aktiver, rettigheder og forpligtelser overføres, har indvirkning på den mulighed, som den nationale retsinstans skal have for at anordne de af forbrugeren ønskede foranstaltninger for at sikre den fulde virkning af den retsafgørelse, der vil blive truffet om den angiveligt urimelige karakter af et kontraktvilkår i en aftale, som er forblevet i den resterende del af instituttets aktiver.

62 Artikel 34, stk. 1, litra b), i direktiv 2014/59 fastlægger i det væsentlige den rækkefølge, hvori de af iværksættelsen af afviklingsproceduren berørte personer principielt bærer tabene i instituttet under afvikling, nemlig aktionærerne, derefter kreditorerne i dette institut og de sidstnævnte i prioritetsordenen af deres fordringer ved almindelig insolvensbehandling, som i henhold til dette direktivs artikel 2, stk. 1, nr. 47), henhører under national ret.

63 Denne artikel 34, stk. 1, litra b), indeholder således ingen indikation af forbrugerens mulighed for at opnå suspension af sine egne forpligtelser i forhold til et institut under afvikling.

64 Hvad angår artikel 34, stk. 1, litra g), i direktiv 2014/59 fastsætter denne bestemmelse princippet om, at ingen kreditor påføres større tab, end vedkommende ville være blevet påført, hvis instituttet under afvikling var blevet likvideret ved almindelig insolvensbehandling i overensstemmelse med dette direktivs artikel 73-75.

65 Som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 72-74 i forslaget til afgørelse, indebærer den omstændighed, at denne bestemmelse udtrykkeligt henviser til artikel 73-75 i direktiv 2014/59, at bestemmelsen vedrører en beskyttelsesforanstaltning, som ganske vist bl.a. er til fordel for kreditorer i et institut under afvikling, men som først finder anvendelse senere. Denne foranstaltning forudsætter nemlig, at tab, som disse kreditorer rent faktisk har lidt i lyset af den reelle behandling af dem som led i afviklingen af dette institut, sammenlignes med de tab, som de

ville have lidt, hvis nævnte institut var blevet undergivet en normal insolvensbehandling, da der blev truffet afgørelse om at iværksætte afviklingsforanstaltningen. Såfremt førstnævnte tab er større end sidstnævnte, giver nævnte foranstaltning dem mulighed for at opnå betaling af forskellen fra afviklingsfinansieringsordningen.

66 Dermed vedrører »princippet om[,] at ingen kreditorer må stilles ringere«, som er omhandlet i femte betragtning til direktiv 2014/59, i forhold til dette direktivs artikel 34, stk. 1, litra g), sammenholdt med direktivets artikel 73-75, ikke den eventuelle processuelle beskyttelse vedrørende anordning af beskyttelsesforanstaltninger som de i hovedsagen omhandlede, som kreditorer i den resterende del af et institut kan begunstiges af som led i en afviklingsprocedure. Denne artikel 34, stk. 1, litra g), er således heller ikke relevant for besvarelsen af spørgsmålet om, hvorvidt den nationale retsinstans skal kunne anordne beskyttelsesforanstaltninger som de i hovedsagen omhandlede.

67 Det skal i øvrigt bemærkes, som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 75 i forslaget til afgørelse, at ingen anden bestemmelserne i direktiv 2014/59 kan vedrøre en sådan beskyttelse, når der ikke findes specifikke bestemmelser om anmodninger om beskyttelsesforanstaltninger, som kreditorer i et institut under afvikling har fremsat i forhold til dette institut.

68 Det følger heraf, at bestemmelser som artikel 135, stk. 1 og 4, i lov om bankgarantifonden henhører under anvendelsesområdet for artikel 1, stk. 2, i direktiv 2014/59, der foreskriver, at medlemsstaterne kan vedtage eller opretholde regler, som skærper eller supplerer dem, der er fastsat i dette direktiv og i de delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter, der vedtages på grundlag af dette direktiv.

69 I henhold til sidstnævnte bestemmelse kan medlemsstaterne vedtage sådanne regler, forudsat at de er af generel karakter og ikke strider mod direktiv 2014/59 og de delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter, der er vedtaget på grundlag heraf.

70 På denne baggrund skal det efterprøves, om anvendelsen af de relevante bestemmelser i direktiv 93/13 i en sammenhæng som den i hovedsagen omhandlede kan fratage gennemførelsen af afviklingsproceduren sin effektive virkning eller hindre denne.

71 I denne henseende har Domstolen allerede fastslået, at formål bestående i at sikre stabiliteten i bank- og finanssystemet og at undgå en systemisk risiko er formål af almen interesse, der forfølges af Unionen. Direktiv 2014/59 foreskriver således, at der i en ekstraordinær økonomisk sammenhæng og med henblik på at sikre medlemsstaternes finansielle stabilitet skal anvendes en procedure, som bl.a. kan påvirke rettighederne for et kreditinstituts eller et investeringsselskabs kreditorer, ved at indføre en insolvensordning, der fraviger de almindelige regler om insolvensbehandling, idet det kun er tilladt at gennemføre proceduren under ekstraordinære omstændigheder, og idet proceduren skal være begrundet i en mere tungtvejende offentlig interesse. Denne ordnings karakter af undtagelse indebærer, at anvendelsen af andre EU-retlige bestemmelser kan undlades, når disse kan fratage afviklingsproceduren dens effektive virkning eller hindre gennemførelsen heraf (dom af 5.5.2022, Banco Santander (Bankafvikling af Banco Popular), C-410/20, EU:C:2022:351, præmis 36 og 37).

72 Når dette er sagt, skal det bemærkes, at i en sammenhæng som den i hovedsagen omhandlede er afviklingsprocedurens effektive virkning principielt opfyldt, når broinstitutværktøjet anvendes, samtidigt med at praktisk taget alle aktiver, rettigheder og forpligtelser i instituttet under afvikling overføres til dette, således at de proceduremæssige hændelser, som indtræder under

sager om aktiver, der er forblevet i den resterende del af instituttets aktiver, ikke kan skade denne virkning, ligesom de heller ikke kan hindre gennemførelsen af afviklingsproceduren. Det skal i øvrigt fremhæves, at den resterende del af dette institut efter dette tidspunkt skal likvideres efter den almindelige insolvensbehandling i medfør af artikel 37, stk. 6, i direktiv 2014/59.

73 Omstændighederne i hovedsagen adskiller sig dermed fra de i dom af 5. maj 2022, Banco Santander (Bankafvikling af Banco Popular) (C-410/20, EU:C:2022:351), og af 5. september 2024, Novo Banco m.fl. (C-498/22 – C-500/22, EU:C:2024:686), omhandlede, eftersom de sager, som led i hvilke disse to domme blev afsagt, vedrørte enheder, der var oprettet efter iværksættelsen af afviklingsproceduren, og ikke den resterende del af et institut.

74 Ifølge den forelæggende rets umiddelbare vurdering, som den fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, vil anordningen af beskyttelsesforanstaltninger under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede med henblik på at undgå, at betalinger fortsat udføres i medfør af kontraktvilkår, hvis urimelige karakter følger af fast national retspraksis, kun hindre en forøgelse af den resterende del af instituttets aktiver i samme omfang som ikke-skyldige beløb, som forbrugerne i praksis kun skulle betale, fordi der verserer en procedure, som de har indledt. I en situation, hvor forbrugeren som i det foreliggende tilfælde synes at have udført betalinger for et samlet beløb, der omtrent svarer til det lånte beløb, skal den nationale retsinstans kunne beslutte at suspendere denne forbrugers forpligtelse til at betale de forfaldne månedlige afdrag i medfør af den låneaftale, der søges erklæret ugyldig, med henblik på at undgå, at den resterende del af dette institut opkræver beløb, som overstiger dem, det lovligt vil kunne gøre krav på, såfremt denne aftale erklæres ugyldig.

75 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, at artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, sammenholdt med effektivitetsprincippet og med direktiv 2014/59, skal fortolkes således, at disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning, som pålægger den nationale retsinstans at forkaste en forbrugers anmodning om beskyttelsesforanstaltninger med henblik på suspension af betalingen af de månedlige afdrag, som denne forbruger skal betale i henhold til en låneaftale, hvorom der er nedlagt påstand om annullation som følge af de heri indeholdte urimelige kontraktvilkår, i afventning af en endelig afgørelse om denne påstand, alene med den begrundelse at den bank, med hvilken aftalen er indgået, er under afvikling som omhandlet i direktiv 2014/59, hvorunder broinstitutværktøjet er blevet anvendt ved oprettelse af en anden bank, hvortil praktisk taget alle aktiver, rettigheder og forpligtelser i banken under afvikling, men ikke den pågældende aftale er blevet overført, idet denne aftale fortsat indgår i aktiverne i den resterende del af instituttet, selv om sådanne beskyttelsesforanstaltninger er nødvendige for at sikre denne endelige afgørelses fulde virkning. Som led i undersøgelsen af, om det er nødvendigt at anordne disse beskyttelsesforanstaltninger, skal den nationale retsinstans tage hensyn til den omstændighed, at forbrugeren har betalt eller risikerer under den retslige procedure at skulle betale et beløb, der overstiger det faktisk skyldige beløb, såfremt denne aftale erklæres ugyldig.

## Sagsomkostninger

76 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

**Artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler, sammenholdt med effektivitetsprincippet og med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/59/EU af 15. maj 2014 om et regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af Rådets direktiv 82/891/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/24/EF, 2002/47/EF, 2004/25/EF, 2005/56/EF, 2007/36/EF, 2011/35/EU, 2012/30/EU og 2013/36/EU samt forordning (EU) nr. 1093/2010 og (EU) nr. 648/2012**

**skal fortolkes således, at**

**disse bestemmelser er til hinder for en national lovgivning, som pålægger den nationale retsinstans at forkaste en forbrugers anmodning om beskyttelsesforanstaltninger med henblik på suspension af betalingen af de månedlige afdrag, som denne forbruger skal betale i henhold til en låneaftale, hvorom der er nedlagt påstand om annullation som følge af de heri indeholdte urimelige kontraktvilkår, i afventning af en endelig afgørelse om denne påstand, alene med den begrundelse at den bank, med hvilken aftalen er indgået, er under afvikling som omhandlet i direktiv 2014/59, hvorunder broinstitutværktøjet er blevet anvendt ved oprettelse af en anden bank, hvortil praktisk taget alle aktiver, rettigheder og forpligtelser i banken under afvikling, men ikke den pågældende aftale er blevet overført, idet denne aftale fortsat indgår i aktiverne i den resterende del af instituttet, selv om sådanne beskyttelsesforanstaltninger er nødvendige for at sikre denne endelige afgørelses fulde virkning. Som led i undersøgelsen af, om det er nødvendigt at anordne disse beskyttelsesforanstaltninger, skal den nationale retsinstans tage hensyn til den omstændighed, at forbrugeren har betalt eller risikerer at skulle betale et beløb, der overstiger det det faktisk skyldige beløb, såfremt denne aftale erklæres ugyldig.**

Underskrifter